

WORDEN ALS EEN KIND

Kinderviering

Ja kinderen, nu begint de overweging. Dat is eigenlijk een heel saai deel van de viering. Een overweging is een soort toespraak – hier in de Dominicus best vaak nogal een lange toespraak – waar iedereen hier dan braaf en stil naar luistert.

Jullie zijn daar normaal nooit bij, bij zo'n overweging. Heb je je wel eens afgevraagd waarom eigenlijk niet? Eigenlijk best gek, toch? (...) (...) Het zal allemaal best zo zijn: kinderen kunnen nog niet zo lang stil zitten, zich nog niet zo goed concentreren, kinderen gaan tussendoor lachen en praten, zo'n overweging is te ingewikkeld... het zal allemaal best zo zijn, maar misschien is er wel iets heel anders aan de hand. Misschien ligt het probleem niet kinderen, maar bij volwassenen.

Denk eens aan hoe deze serie vieringen heet: 'worden als een kind'. Jezus zelf heeft het gezegd. Word als kinderen. Blijkbaar hebben kinderen, iets dat grote mensen, niet hebben. Of niet 'meer'. Ergens, onderweg, zijn die iets kwijt geraakt. Iets heel belangrijks over waar het in het leven over gaat. En misschien hebben zij het daarom nodig om daaraan herinnerd te worden, door zo'n ingewikkelde overweging. Jullie kunnen dan weg. Jullie hebben zo'n verhaal over hoe het allemaal in elkaar steekt helemaal niet nodig...

Word als een kind. Raar idee. Toen ik vorige keer eens met jullie meedeed in de kindernevendienst toen zei een van jullie heel raak: "Worden als een kind... Ik zou niet weten hoe je dat moet doen. Ik ben het gewoon." En ja, daar valt geen speld tussen te krijgen. Als kind ben je helemaal niet bezig hoe je een kind moet worden. Het is al lastig genoeg om kind te *zijn*. Als nieuweling in deze vreemde wereld moet je het toch maar zien te redden. Met ouders, waar je je soms voor kunt schamen, en die vreemde en rare dingen zeggen en doen. Ouders ook, waar je van alles van moet. En je hebt school, waar je ook weer van alles moet, waar je goed in iets bent, maar soms ook niet. Zit je daar weer mee. En dan heb ik het nog niet eens over al die dingen die je als kind kan overkomen, waar je nooit om hebt gevraagd: een huisdier gaat dood, of een mens van wie je houdt... ouders gaan scheiden... je mag niet meer op voetbal, of je moet juist op zwemmen. Of je vrienden hebben ruzie, of je hebt zelf ruzie of... nou ja wat kan er allemaal niet gebeuren(...) Kind zijn is niet voor watjes.

Kind zijn in deze tijd is al helemaal niet voor watjes. Want er leven grote zorgen over de toekomst, en dat is toch vooral jullie toekomst. Mensen hebben er de afgelopen tientallen jaren een behoorlijk potje van gemaakt: de zeeën zijn ongelofelijk vervuild met troep. Laatst dook een miljonair in een speciale duikboot naar de diepst bekende plek in de oceaan – de Marianentrog, 11 kilometer diep. En wat trof hij daar aan? Een plastic tasje met snoeppapier.

En het is nog erger: ook de bodem en de lucht worden steeds viezer. En daardoor verandert het klimaat... het wordt warmer, droger. Stormen, regen- en sneeuwbuien: ze worden steeds heftiger. De zeespiegel stijgt, er komen meer overstromingen en orkanen...
(...)

Greta Thunberg leerde over klimaatverandering en opwarming van de aarde toen ze 8 was. En vanaf het moment dat ze daarover hoorde kon ze over niets anders nadenken. Ze ging voor het parlamentsgebouw in Zweden op de grond zitten. En dat werd gezien door de mensen. Ze stelde goede vragen: waarom doen we zo weinig tegen de vervuiling van onze wereld en de opwarming? waarom veranderen we onze manier van leven niet? De mensen begonnen te luisteren, en niet de minsten: Ze sprak de Verenigde Naties toe op een grote belangrijke bijeenkomst over klimaatverandering.

Moeten we allemaal precies als Greta Thunberg worden? Nee, natuurlijk niet. Maar waar het om gaat is dat het soms best moedig is om wat anders te doen als wat er van je verwacht wordt, om jezelf te blijven, ook als je groter groeit. En goede vragen te blijven stellen.

Daar ken ik een verhaal over. Het is een heel oud verhaal. Over een jongen die opgroeide in een indianenstam. Hij had geen naam. Iedereen noemde hem 'jongen'. Dat ging zo in die tijd. Jongen vroeg aan zijn vader die Grijze Aarde heette op een dag: "wat kan ik doen om een echte naam te krijgen?" Grijze aarde zei: jongen, dan moet je iets doen waar anderen van onder de indruk zijn. Waar je een trots gevoel van krijgt." Jongen zei zacht: "Maar ik ben niet moedig, ik kan niets waar anderen tegenop kijken..." En in zichzelf dacht hij: "ik zal wel voor altijd jongen blijven heten en nooit een echte naam krijgen." Grijze aarde zei: Morgen gaan we op bizonjacht. Je bent nu groot genoeg om eens mee te gaan. Zorg dat je morgen klaar staat, dan kun je je naam verdienen." Jongen knikte, en rechtte zijn rug. Nu was dus het moment dat hij zich zou moeten bewijzen, een naam moest verdienen. Maar in zijn hart was hij ongerust.

De volgende dag ging hij samen met de mannen op pad, hij kreeg een mooie leren pijlkoker en een grote boog mee. Ze liepen een stuk en kwamen bij een plaats waar water was en waar de bizon vaak kwamen drinken. Naast zijn vader kroop Jongen muisstil over een heuvel en daarachter stonden ze. "Kijk, zei Grijze Aarde geluidloos, dat vrouwtje staat het dichtste bij. Haar moet je schieten. Jongen spande zijn boog, hij wist zeker dat hij niet zou missen. Maar toen zag hij achter het bizonvrouwtje een donzig kalfje tevoorschijn komen. Het liep wankelend rond zijn moeder en zocht haar uier. Jongen liet zijn boog zakken. "Schiet", fluisterde Grijze Aarde. "Ik kan het niet." zei jongen. Zwijgend en droevig liep hij met zijn vader en de andere mannen terug naar huis.

Die avond bij het kampvuur nam Grijze Aarde het woord. De trommels hielden stil. "Mijn zoon was vandaag zeer moedig", sprak hij. "Hij hield met sterke hand de boog, maar hij doodde de bizon niet." Er werd gegniffeld. Maar toen zei Grijze Aarde "Jongen is geen jager, hij heeft geen jagershart. Hij richtte zijn boog op een groot moederdier, maar hij doodde het dier niet. Zijn hart hield de pijl tegen. Hij zag haar jong. De jongen heeft moedig gekozen voor het pad van de wijsheid, hij wil het leven van andere schepselen sparen. Ik geef hem de naam 'Bizonbroeder', De mensen juichten en vierden feest samen met Bizonbroeder.

Misschien dat je nog eens aan Bizonbroeder denkt als je iets moet doen wat je moeilijk vindt. Of als je niet mee wilt doen met de rest. Misschien dat ie je dan kan helpen de moed te vinden om trouw te blijven aan jezelf. Net als Malala die vragen durfde te stellen bij wat iedereen normaal vond: waarom mag ik als meisje niet naar school? Waarom mogen meisjes niet studeren? Zo kan Bizonbroeder ons herinneren aan dat je niet pas oké of groot bent als je iets doet dat als stoer of slim wordt gezien. Je mag er vragen bij stellen en misschien verandert de wereld daardoor zelfs een beetje.

En voor degenen die ooit kinderen waren in ons midden: misschien dat bizonbroeder, of Greta, Malala of Djesther, Sam, Elizabeth, Dunya, Julia, Jorn, Christoph of een ander kind ons herinneren aan het kind dat we zelf ooit waren.

Ga eens in herinnering terug naar jezelf als kind. Het eerste beeld dat in je opkomt is goed. Als je dat kind, jezelf van vroeger, voor je ziet, wat heeft dat kind dan jou te zeggen? Wat heeft het jou, hier en nu, te bieden? Welke 'vergeten' wijsheid, welke goede vraag zou hij, zij opnieuw bij je in herinnering kunnen brengen?

Mag het kind in onszelf en in ons midden onze gids zijn naar Gods nieuwe wereld. Amen.

Eva Martens

We lazen: Matteüs 18:1-5, en fragmenten van Gretha Thunberg, Malala

Eva Martens is bereikbaar via: Evamartens@dominicusamsterdam.nl